

barnets udvikling og uddannelsesbehov. Helligdagsbetaling, søndagsfrihed og to ugers betalt ferie skal garanteres alle, og arbejdstagere, som er beskæftiget med risikofyldt eller sundhedsfarligt arbejde, skal nyde særlige begunstigelser i form af arbejdstidsforkortelse eller forlænget ferie.

Bestemmelserne om forenings- og forhandlingsretten er optaget i artiklerne 5 og 6. Den nationale lovgivning må i henhold hertil ikke lægge hindringer i vejen for den frie udvikling af organisationsvæsenet på arbejdsmarkedet. I tilslutning til bestemmelserne om forhandlingsret indeholder pagten et udtrykkeligt tilsagn om, at arbejdere og arbejdsgivere har ret til at tage kollektive skridt i tilfælde af interessekonflikter.

Pagten går i artiklerne 11-14 ind på retten til sundhedsmæssig beskyttelse, social tryghed og den til opnåelse heraf fornødne bistand.

Bestemmelserne angående familiepolitikken er holdt i almindelige vendinger, idet artikel 16 giver stater, der ratificerer, frihed med hensyn til de forskellige metoder, de vil anvende til at fremme den økonomiske, juridiske og sociale beskyttelse af familielivet ved hjælp af sociale ydelser, familiedydelser, skatteregler, tilvejebringelse af boliger m. v.

Endelig indeholder pagtens afsnit II nogle bestemmelser, som forpligter en stat, der har ratificeret, til at give statsborgere i et andet medlemsland, der har ratificeret, ret til at udføre erhvervs-mæssigt arbejde og at forenkle de gældende formaliteter i forbindelse med overgangen fra arbejdssted i et land til et andet, jfr. artikel 19.

Som ovenfor nævnt giver pagten en vis mulighed for, at en stat, der ratificerer, selv kan bestemme, hvilke pligter den vil påtage sig. Minimumsvilkårene for ratifikation er i henhold til artikel 20:

- a) at anse pagtens afsnit I som en erklæring om de mål, som staten vil forfølge ved alle egnede midler, som anført i indledningen til det nævnte afsnit;
- b) at anse sig for bundet af mindst 5 af følgende artikler i pagtens afsnit II: artiklerne 1, 5, 6, 12, 13, 16 og 19;
- c) foruden de artikler, som staten udvælger i henhold til pkt. b), at anse sig for bundet af så mange artikler eller nummererede bestemmelser af pagtens afsnit II, som den måtte vælge, forudsat at det samlede antal artikler eller nummererede bestemmelser, hvoraf den er forpligtet, udgør mindst 10 artikler eller 45 nummererede stykker.

Pagten indeholder et kontrolsystem, som bygger på, at de kontraherende stater skal afgive rapport

til Europarådets generalsekretær både for så vidt angår anvendelsen af bestemmelser, som staten har ratificeret, og for så vidt angår sådanne spørgsmål, som falder uden for de bestemmelser, som staten endnu ikke har erklæret sig bundet af. Detaljerede regler er givet i pagtens afsnit IV, artiklerne 21-29, om behandlingen af disse rapporter og om de skridt, hvortil de kan give anledning. I første række skal de kontraherende parter rapporter gennemgås af en af ministerudvalget nedsat ekspertkomité bestående af 7 medlemmer med fagkundskab i spørgsmål om internationale sociale anliggender. Materialet går siden videre med ekspertkomitéens udtalelser til en anden komité, der er en underkomité under rådets sociale komité, og endelig til den rådgivende forsamling. Udtalelserne fra underkomitéen og forsamlingen går til ministerudvalget, som med $\frac{2}{3}$ majoritet kan afgive henstilling til de kontraherende parter.

Afsnit V indeholder reglerne om begrænsninger i og undtagelser fra påtagne forpligtelser under krig eller offentlig nødtilstand eller som i et demokratisk samfund er nødvendige til beskyttelse af andres ret og frihed eller til beskyttelse af samfundsmæssige interesser, statens sikkerhed, den offentlige sundhed eller moral, jfr. artikel 31.

Som ovenfor nævnt skal de kontraherende lande samtidig med deponeringen af deres ratifikations- eller tiltrædelsesdokument underrette Europarådets generalsekretær om, hvilke artikler eller bestemmelser, de udvælger i henhold til artikel 20, stk. 1 b) og c).

Ved bedømmelsen af, hvilke bestemmelser Danmark vil kunne tiltræde, har man i første række taget den ovenfor nævnte artikel 31 i betragtning.

Endvidere har man lagt vægt på bestemmelsen i artikel 33, hvorefter de medlemsstater, i hvilke de forhold, som omhandles i artikel 2, stk. 1, 2, 3, 4 og 5, artikel 7, stk. 4, 6 og 7 og artikel 10, stk. 1, 2, 3 og 4, normalt reguleres ved kollektive overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter, kan påtage sig disse forpligtelser, såfremt de pågældende bestemmelser gennemføres ved kollektive overenskomster for det overvejende flertal af arbejdere.

Efter det således anførte kan Danmark i henhold til artikel 20, stk. 1 b) erklære sig bundet af:

- artikel 1, om retten til arbejde,
- artikel 5, om retten til at organisere sig,
- artikel 6, om retten til at føre kollektive forhandlinger,
- artikel 12, om retten til social tryghed,
- artikel 13, om retten til social og sundhedsmæssig bistand,